

Yttrande över remiss från Skogsstyrelsen gällande grundföreskrift kriterier för gammal skog

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har tagit del av Skogsstyrelsens förslag om kriterier för gammal skog.

Strikt vetenskapligt är SLU:s uppfattning att beståndsålder i sig inte är en pålitlig indikator för att identifiera gammal skog eftersom det med dagens kunskapsläge saknas stöd för detta. Vissa skyddsvärda skogar med höga naturvärden riskerar att falla utanför definitionen. Dessutom omfattar EU:s definition av de aktuella skogarna inte beståndsålder.

SLU anser samtidigt att en definition av de aktuella skogarna måste specificeras på ett sätt som gör det möjligt att i praktiken avgöra vilka skogar som avses. Trädåldrar är mätbara och i flertalet fall korrelerade med "skogsålder" i svenska skogar. SLU:s samlade bedömning är därför att Skogsstyrelsens förslag är rimliga, även om delvis olika syn råder inom SLU om vilka exakta åldersgränser som borde användas. SLU avstår dock från att lämna förslag om andra åldersgränser än de som Skogsstyrelsen föreslagit.

Generella synpunkter

Skogsstyrelsen har utformat föreskrifter med syfte att tydliggöra definitionen av gammal skog, då bevarandet av dessa miljöer är av avgörande betydelse för naturvård och biologisk mångfald. Föreskrifterna har utformats till följd av regeringens ändringar i förordningen (1998:904) om anmälan för samråd, vilka medför en skyldighet att anmäla skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog. Syftet är att Sverige "fortsatt på ett kostnadseffektivt sätt ska vara ett A-land" enligt förnybartdirektivet utan att gå utöver direktivets miniminivå.

Förnybarhetsdirektivets regelverk inom detta område är en del av EU:s strategi för biologisk mångfald, som anger att den kvarvarande gamla skogen - ”*Primary forests*” och ”*Old-growth forests*” – ska skyddas. I kommissionens definition av dessa skogar ingår inte beståndsålder, utan hurvida skogen består av inhemska arter, mängder och sammansättning av död ved och grova träd, samt övrig strukturell komplexitet.

Utöver de faktorer som listas av EU-kommissionen omfattar Skogsstyrelsens föreskrifter beståndets grundyttevägda medelålder eller genomsnittet av de äldsta trädens ålder. Införandet av en strikt gräns för beståndsålder kan vara en praktisk och tydlig lösning för myndighetsutövning. Men enligt dagens kunskapsläge är beståndsålder inte en pålitlig indikator för att identifiera urskogar eller gamla skogar, samtidigt som viss korrelation finns. SLU anser att *tid sedan den senaste storskaliga störningen* samt graden av naturlighet snarare än medelålder, skulle vara ett mer relevant begrepp, men dessa faktorer är mer krävande att fastställa.

SLU:s samlade bedömning är därför att det är rimligt att använda trädåldrar som indikatorer, på det vis som föreslagits av Skogsstyrelsen. Vilka exakta åldersgränser som ska gälla blir delvis en politisk avvägning och SLU avstår därför från att lämna synpunkter men understryker att de föreslagna åldersgränserna kan medföra att vissa skyddsvärda skogar faller utanför definitionen, med risk för att Sverige inte kommer att uppfylla kraven i EU-direktivet samt negativ påverkan på biologisk mångfald.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Göran Ericsson efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av avdelningschef Ann-Christin Weibull med medarbetare vid Artdatabanken samt professor Göran Ståhl med medarbetare vid institutionen för skoglig resurshushållning.

Göran Ericsson

Linda Ferngren